

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2012-11-19
Stockholm

Mål nr
M 8885-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-09-20 i mål nr M 3223-12, se bilaga A

KLAGANDE

Halmstad Kross och Berg AB

Ombud: R L och K S

MOTPARTER

1. F J

2. M W

3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun
Box 153
301 05 Halmstad

SAKEN

Inhibition av förbud mot täktverksamhet på fastigheten X i Halmstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen länsstyrelsens i Hallands län delbeslut den 24 maj 2012 i ärende nr 505-3613-12.

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstad kommun beslutade den 23 april 2012 att förbjuda Halmstad Kross och Berg AB (bolaget) att bedriva skutknackning, krossning och transport eller annan täktverksamhet på fastigheten X. Beslutet gällde omedelbart.

Dok.Id 1044299

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

Bolaget överklagade beslutet till länsstyrelsen med yrkande om att det skulle inhiberas. Länsstyrelsen biföll i delbeslut den 24 maj 2012 bolagets inhibitionsyrkande. Mark- och miljödomstolen upphävde efter överklagande av F J och M W länsstyrelsens delbeslut. Länsstyrelsen har ännu inte fattat beslut med anledning av överklagandet av ärendet i sak.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, fastställer länsstyrelsens beslut och i andra hand att kommunens beslut inte får verkställas i enlighet med 21 kap. 5 § miljöbalken.

F J och M W har bestritt bifall till överklagandet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har bestritt bifall till överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har anfört bl.a. följande. Tillståndsplikt för den aktuella verksamheten föreligger inte. Verksamheten utgör inte täktverksamhet. Verksamheten är för det första anmäld och föremål för beslut från Halmstad kommun. För det andra faller verksamheten inom ramen för efterbehandlingen av den blockstenstäkt som tidigare bedrevs på fastigheten. Frågan om tillståndsplikt och förbud av verksamheten ligger för slutligt avgörande hos länsstyrelsen. Det är inte uppenbart att bolagets överklagande av kommunens beslut ska lämnas utan bifall. Beslutet om omedelbar verkställighet är inte rimligt mot bakgrund av den skada som kan uppstå för bolaget.

Bolaget bestrider att knackning inte kan utföras efter en anmälan om uppställning av kross- och sorteringsverk enligt 10.50 i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Knackning av sten med hydraulhammare är klart beskriven i bolagets anmälan. Knackning med hydraulhammare utgör ett moment i

krossning av större stenblock för att kunna göra stenen bearbetningsbar i krossverk. Knackning ingår således som en del av kross- och sorteringsverksamheten. Knackning i sig utgör ingen tillståndspliktig verksamhet. Knackning av sten är ingen ny verksamhet på fastigheten.

Nämndens verkställighetsförordnande måste prövas utifrån de principer som Högsta domstolen anför i beslut den 17 oktober 2012 i mål T 3158-12. Nämndens beslut om omedelbar verkställighet ska ses som ett undantag ur processuell synvinkel. Krav måste därför ställas på kommunen att visa konkreta skäl för förordnandet och vilka beaktansvärda nackdelar som anses föreligga om något verkställighetsförordnande inte ges. I kommunens beslut finns ingen motivering till verkställighetsförordnandet.

Bolaget anser att 21 kap. 5 § miljöbalken kan tillämpas. En ansökan om tillstånd för täktverksamhet är under prövning. Bolaget avser ställa erforderlig säkerhet för denna verksamhet.

F J och M W har anfört bl.a. följande. Skutknackning i större omfattning är tillståndspliktig verksamhet. Bolaget har åtagit sig att leverera 600 000 ton sten till utbyggnad av vågbrytare i Trelleborg utan att ha lagenliga tillstånd. Att påstå att bolaget lider ekonomisk skada är orimligt. Bolaget har utan utfärdade skötselvillkor bedrivit miljöfarlig verksamhet i en betydande omfattning med risk för skada på miljön. Närboende har anmält till kommunen kraftig grumling av bäckvatten från täkten. Skutknackningen har pågått under maj-oktober utan uppehåll.

Dricksvattenbrunnar på närliggande fastigheter är utsatta för betydande risk att skadas i samband med bolagets intensiva täktverksamhet. Maskinparken med 8-10 tunga fordon på blottat och urholkat berg med omfattande hantering av drivmedel och oljor kan få katastrofala följder för närboende. Den otillåtna verksamhet som bedrivs i täkten har resulterat i att de skyddsvallar som skulle användas till efterbehandling är borttagna. Dammen är ur miljösynpunkt förstörd då den fridlysta salamandern inte längre går att hitta, vattnet är kraftigt grumlat och slam/kax kan följas ända ner till

boendes marker samt ut i Nyrebäcken. Det krävs därför ett beslut om omedelbar verkställighet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har anfört bl.a. följande. Verksamheten är tillståndspliktig. Skutknackning och krossning är bearbetning av sten vilket medför att undantaget från tillståndsplikt inte är tillämpligt. Den anmälan som bolaget gjorde om krossningsverksamhet år 2000 var strikt kopplad till Emmaboda Granits tillstånd. Den i detta ärende aktuella verksamheten är att betrakta som ny verksamhet.

I samband med handläggningen av tillståndsansökan utreds verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön. Verksamhetens påverkan är därför inte tillräckligt utredd eftersom bolaget inte innehar tillstånd. Bolaget behöver invänta länsstyrelsens beslut i ärendet innan verksamheten får påbörjas. Omedelbar verkställighet av nämndens beslut om förbud är skäligt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det Mark- och miljööverdomstolen har att pröva i förevarande mål är huruvida det finns skäl att inhibera nämndens beslut att omedelbart förbjuda bolagets verksamhet på fastigheten X.

Mark- och miljööverdomstolen delar länsstyrelsens bedömning att utgången i ärendet är oviss samt att det inte framkommit att det i ärendet krävs så skyndsamma åtgärder för att förhindra skador eller olägenheter att verksamheten bör förbjudas omedelbart.

Mark- och miljööverdomstolen bifaller bolagets överklagande och upphäver mark- och miljödomstolens dom.

Vid denna utgång saknas skäl att pröva bolagets andrahandsyrkande.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Håkan Åberg och Peder Munck, referent, samt tekniska rådet Dag Ygland. Domen är enhällig.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-09-20
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 3223-12

KLAGANDE

1. F J
2. M W

MOTPART

1. Halmstad Kross och Berg AB

Ombud: R L och K S

2. Miljö- och hälsoskydds nämnden i Halmstads kommun
Box 153
301 05 Halmstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut 2012-05-24 i ärende nr 505-3613-12, se bilaga 1

SAKEN

Angående förbud mot täktverksamhet, X, Halmstads kommun; nu fråga om inhibition av förbudet

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens inhibitionsbeslut 2012-05-24.

Mark- och miljödomstolen avslår Halmstad Kross och Berg AB:s yrkande enligt 21 kap. 5 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen avskriver R B:s överklagande.

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun (nämnden) beslutade den 23 april 2012 att förbjuda Halmstad Kross och Berg AB att bedriva skutknackning, krossning, transporter eller annan täktverksamhet på fastigheten X.

Beslutet förenades med vite om 100 000 kr per kalendermånad som förbudet överträds och gäller omedelbart även om det överklagas.

Halmstad Kross och Berg AB överklagade nämndens beslut till länsstyrelsen som den 24 maj 2012 beslutade att nämndens beslut tills vidare inte ska gälla.

Länsstyrelsen har ännu inte fattat beslut i överklagandet av ärendet i sak.

YRKANDEN M.M.

M W och F J, ägare till fastigheten Y, har

överklagat länsstyrelsens inhibitionsbeslut och yrkat att det upphävs. Som skäl härför har de anfört i huvudsak följande. Det finns inget tillstånd för miljöfarlig verksamhet, däribland skutknackning. Inga skötselvillkor har utfärdats för verksamheten, vad gäller antalet fordon, förvaring och hantering av drivmedel på platsen, damm/krax, vattenavrinning m.m. Det är stor miljöpåverkan på vattendrag kring täktverksamheten. Boende på och kring Nyårsåsen oroas pga. stor mängd drivmedel i den pågående verksamheten. Pågående polisanmälan mot Halmstad Kross & Berg har gått vidare till Riksenheten för Miljöbrott i Göteborg, där beslut inte är taget. Tidigare verksamhetsutövare, Emmaboda Granit AB, är ålagd att göra efterbehandling av bergtäkten. Det ärendet är inte avgjort utan har gått vidare till Svea Hovrätt. Enligt länsstyrelsens bedömning den 24 maj 2012 är ”beslutet att meddela det aktuella förbudet vidare ingripande och medför skadeverkningar för bolaget”. Skadeverkan på miljön är dokumenterad, se bifogade bilder, och miljöbrott ska väga tyngre än ”skadeverkningar för bolaget”. De ifrågasätter att ett privat bolags vinstintresse ska väga tyngre än påverkan på miljö och boende.

R B har överklagat länsstyrelsens inhibitionsbeslut, men i skrivelse inkommen den 18 september 2012 återkallat sitt överklagande.

Halmstad Kross och Berg AB har beretts tillfälle att yttra sig och anfört följande. Inhibitionsbeslutet togs den 24 maj 2012. Överklagandet av inhibitionsbeslutet inkom till länsstyrelsen den 6 september 2012, d.v.s. cirka tre och en halv månad efter beslutet togs. Bilaga 1 till överklagandet är daterad den 22 juli 2012. Av skriften framgår att klaganden hade vetskap om beslutet om inhibition i vilket fall under veckan som föregick den 22 juli 2012. Överklagandet har inkommit för sent och ska inte tas upp till prövning. I sak har bolaget anfört följande. Bolaget hänvisar till vad som sagts i överklagandet av miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut till länsstyrelsen och vad som sagts som svar på myndighets yttrande. Länsstyrelsens prövning av bolagets överklagande i sak pågår. Av bolagets överklagande och yttrande framgår att bolaget anser att den verksamhet som bedrivs inte utgör täktverksamhet och att tillstånd inte krävs. Verksamheten utgörs av anmälningspliktig kross- och sorteringsverksamhet, klassningskod 10.50. Verksamheten på fastigheten X är anmäld och föremål för beslut om skyddsåtgärder från myndigheten. Tillsynsavgifter har löpande tagits ut av miljö- och hälsoskyddskontoret i Halmstads kommun ("kontoret"). Verksamheten ingår under alla förhållanden i efterbehandlingen av den täkt som tidigare bedrevs av Emmaboda Granit AB ("Emmaboda") på fastigheten. Av beslut från länsstyrelsen daterat 2000-11-22 (dnr 233-4807-00) om godkännande av förslag till utvidgning av reststensupplag samt reviderad efterbehandlingsplan angavs som villkor att "Restenen ska läggas upp så att uttag av stenmaterial kan ske kontinuerligt för att utnyttjas till makadam, vattenbyggnadssten m.m." Tiden för när efterbehandlingen ska vara avslutad är den 21 december 2012 och det föreligger ett tillstånd enligt miljöskyddslagen, obegränsat i tiden, som reglerar efterbehandlingen på fastigheten X. Beslutet om anstånd med efterbehandling har slutligen avgjorts genom Svea Hovrätts, Mark- och miljööverdomstolen, beslut den 11 september 2012 om att inte meddela prövningstillstånd. Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolens, dom daterad 2012-06-05 i mål nr M 1455-12, med beviljande av anstånd, gäller således. Bolaget bestrider att det inte utfärdats några skötselvillkor för verksamheten. Genom delegationsbeslut från kontoret daterat 2000-12-21 ("Delegationsbeslutet") har bolaget förelagts att vidta skyddsåtgärder. Bolaget lyder vidare under förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (1998:801). Kommunen är inte förhindrad att genom förelägganden föreskriva om ytterligare

skäliga skyddsåtgärder. Bolaget och kontoret har utfört bullermätningar. Resultaten visar att bullervärdena i Delegationsbeslutet samt Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller för nyetablerad industri innehålls. Nedtagning av reststensupplag som verkar som skyddsvallar är en konsekvens av verksamheten. Arbetet bedrivs och planeras så att maskiner finns på en lägre nivå än kvarvarande reststensupplag. Oljespill skedde vid ett tillfälle när kontoret på plats meddelade förbud mot fortsatt verksamhet, oljespillet har åtgärdats och rapporterats till kontoret. Kontoret har meddelat att spillet inte medfört någon åtgärd. Bolaget använder ADR-tankar och en modern maskinpark. Maskinerna genomgår återkommande besiktningar och daglig tillsyn. Markytan inom verksamhetsområdet är tät och risken för transport av eventuellt spill till grundvatten och omgivande vattendrag är liten. Grumling av vattendrag synes uppstå främst efter kraftig eller längre tids nederbörd. Finmaterial från grusvägar i närheten av täktområdet avrinner mot vattendragen, vilket får och spår av vattenrännilar vid vägarna visar. Vattnet innehåller järn, som kan fällas ut och ge färgat vatten. Det regnvatten som avrinner från verksamhetsområdet mot närliggande skogsbäck filtreras genom underliggande marklager och basen av reststensupplagen. Basen har en stor inblandning av finmaterial som tätar mot genomströmmande vatten. För att undvika risk för att verksamheten bidrar till grumling har åtgärder vidtagits genom omdirigering av maskiners arbetsområde och angreppsväg in i reststensupplaget samt fördröjning av avrinning från vad som förfaller vara en tidigare sedimenteringsanläggning. Bolaget avser anlägga en sedimenteringsbassäng inom en lägre liggande del av området för ökad säkerhet mot oförutsedda händelser vid avledande av vatten. Åtgärdsförslag har skickats till kontoret och bolaget inväntar kontorets inställning. Bolaget noterar att mindre vattensalamander främst utnyttjar vattensamlingar under sommaren och sensommaren och är landlevande under övrig tid på året. Bolaget avser i nuläget ej lägga någon sten i vattensamlingen där den mindre vattensalamandern påstås ha påträffats. Bolaget noterar att mindre vattensalamander inte är ett sådant djur som markerats med N eller n i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845). Förbudet i § 4 gäller således inte för den mindre vattensalamandern. Den mindre vattensalamandern är endast fridlyst enligt bilaga 2 till artskyddsförordningen och träffas av § 6 i förordningen där det föreskrivs förbud att döda, skada, fånga eller samla in exemplar och ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Bolaget

vidhåller att verkställighetsförordnandet är mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet. Det råder obestridlig oklarhet om täktillstånd krävs eller inte. Bolaget har åtaganden att leverera vattenbyggnadssten till utbyggnaden av Trelleborgs hamn och ett avbrott skulle medföra stora ekonomiska skador och betydande svårigheter att försöka finna motsvarande mängder sten för leverans inom uppställda tidsramar. Bolaget använder sten som uppkommit som en biprodukt från Emmabodas verksamhet. Reststenen var ämnad att deponeras på fastigheten men med en uppläggning som möjliggjorde ett framtida upplag. Upplagen har uppfattats som ett nödvändigt ont och ett förfulande inslag i landskapsbilden. Bolagets uttag av reststen innebär att restensupplagen tas bort och utnyttjas, vilket är ett led i såväl en hållbar resursanvändning som i den beslutade efterbehandlingsplanen. Av bolagets överklagande till Länsstyrelsen framgår bl.a. att verksamheten i Delegationsbeslutet år 2000 angavs ha beteckningen C samt SNI-kod 14.2-1 enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (nu med kod 10.50). Verksamheten bedrivs enligt delegationsbeslutet varför det saknas grund för förbud. Emmaboda erhöll tillstånd till bergtäkt enligt miljöskyddslagen för obegränsad tid genom Vänersborgs tingsrätts, miljödomstolen, dom M 513-99 daterad 2000-07-14. Omhändertagande av reststen avsågs av Emmaboda göras genom deponering med möjlighet att inom ramen för efterbehandlingen göras tillgänglig för framtida bruk.

Halmstad Kross och Berg AB yrkande enligt 21 kap. 5 § miljöbalken. Bolaget har i september 2010 sökt tillstånd att få bedriva täktverksamhet på fastigheten. Ansökan handläggs av länsstyrelsen. För det fall Domstolen anser att nämndens verkställighetsförordnande ska gälla yrkar bolaget att Domstolen bestämmer att nämndens beslut inte får verkställas förrän tillståndsfrågan avgjorts eller Domstolen föreskriver om något annat, mot att bolaget ställer säkerhet för kostnad och skada. Verksamheten bedrivs, och kan bedrivas, utan att ohälsa eller allvarliga skador på miljön uppkommer.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolens prövning avser om länsstyrelsens inhibition av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut ska upphävas så som M W och F

J yrkat eller om inhibitionen ska bestå så som bolaget yrkat. Bolagets överklagande av själva förbudsbeslutet ligger fortfarande för slutligt avgörande hos länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen gör följande bedömningar.

Har överklagandet gjorts i rätt tid?

Länsstyrelsen har 2012-09-07 vid översändandet av överklagandet till mark- och miljödomstolen angett att överklagandet gjorts i rätt tid. Mark- och miljödomstolen är bunden av underinstansens rättidsprövning. Bolagets yrkande att överklagandet inte ska tas upp till prövning kan därmed inte vinna bifall.

Tillståndsplikt för den aktuella verksamheten

Tillståndsplikt för täkt av berg regleras i 9 kap. 6 § miljöbalken, 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt punkterna B 10.11 och B 10.20 i bilagan till samma förordning. Dessa punkter har följande lydelse.

B 10.11 Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.

B 10.20 Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte

1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter,
2. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
3. är tillståndspliktig enligt 10.10 eller 10.11, eller
4. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.

Av ovanstående punkter framgår, i vad som nu är av intresse, bl.a. att tillståndsplikten inte omfattar verksamhet som endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material. Den verksamhet som Halmstad Kross och Berg AB nu bedriver omfattar emellertid skutknackning och krossning av stenen vilket är bearbetning, detta medför att undantaget från tillståndsplikten inte är tillämpligt. Mark- och miljödomstolen gör därmed bedömningen att verksamheten träffas av tillståndsplikt.

Täckts verksamheten av redan meddelat tillstånd?

Som bolaget angett finns det för den aktuella platsen ett tillstånd enligt miljöskyddslagen genom Vänersborgs tingsrätts, miljödomstolen, dom 2000-07-14, M 513-99. Den domen tillkom efter överklagande av länsstyrelsen i Hallands län beslut den 15 september 1999, dnr 241-3738-96.

Det ovan angivna tillståndet täcker den verksamhet som finns angiven i den tekniska beskrivningen till ansökan eller som annars är särskilt tillståndsgiven i beslutet från länsstyrelsen eller domen från miljödomstolen. Enligt vad som framgår av nämnda beslut, av nämnda dom och av ansökan om tillstånd ingår inte skutknackning i verksamheten. Det aktuella tillståndet täcker således inte den verksamhet som Halmstad Kross och Berg AB nu bedriver på platsen.

Tillståndet utgör enligt domstolens uppfattning inget skydd för verksamheten.

Täckts verksamheten av gjord anmälan?

Bolaget har anfört att verksamheten täcks av en anmälan om uppställning av krossverk på fastigheten som gjordes i september år 2000 och att kommunen åsatt verksamheten beteckningen C 14.2-1 enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den nämnda punkten i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet har i dag beteckningen C 10.50 och har följande lydelse.

C 10.50 Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter

1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller,
2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.

Mark- och miljödomstolen gör därvid bedömningen att skutknackningen i det aktuella fallet inte kan utföras efter en anmälan enligt nämnda punkt. Istället är det så att skutknackning som ovan visats är tillståndspliktig verksamhet och att den inte kan bedrivas bara efter anmälan. Den åberopade anmälan om uppställning av krossverk täcker således inte den verksamhet som Halmstad Kross och Berg AB nu bedriver på platsen. Tillsynsmyndighetens beslut efter en anmälan kan, i enlighet

med 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, endast innebära inskränkningar i form av försiktighetsmått eller förbud eller besked att den inte föranleder någon åtgärd. Beslutet kan alltså aldrig utöka den verksamhet som får bedrivas efter anmälan. Inte heller tillsynsmyndighetens beslut kan alltså ge skydd för en verksamhet som innefattar skutknackning. Vidare ska erinras om att verksamhet som bedrivs bara efter en anmälan inte omfattas av rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken. Tillsynsmyndigheten är alltså oförhindrad att, inom de allmänna ramarna i miljöbalken, återkomma med nya betungande beslut mot en verksamhet som bedrivs endast efter anmälan. Den som vill ha skydd mot sådana ingripanden är hänvisad till att först erhålla tillstånd för verksamheten.

Sammanfattande bedömning så långt

I enlighet med vad som anförts ovan är den bedrivna verksamheten tillståndspliktig, det finns inget tillstånd som täcker verksamheten och den skyddas inte heller av gjord anmälan. Verksamheten bedrivs därmed olagligt och tillsynsmyndigheten har haft fog för att förbjuda verksamheten. Länsstyrelsens inhibition av förbudet ska därmed, i vart fall enligt vad som hittills framkommit, upphävas. Innan slutlig ställning tas i frågan om inhibitionen ska upphävas ska dock domstolen beakta det yrkande enligt 21 kap. 5 § miljöbalken som bolaget framställt.

Bolagets yrkande enligt 21 kap. 5 § miljöbalken

21 kap. 5 § miljöbalken har följande lydelse.

Har en tillsynsmyndighet med stöd av 26 kap. 9 § första stycket förbjudit miljöfarlig verksamhet eller beslutat att den som bedriver eller avser att bedriva sådan verksamhet skall vidta försiktighetsmått och begärs tillstånd enligt denna balk, kan mark- och miljödomstolen, om sökanden ställer säkerhet för kostnad och skada, bestämma att tillsynsmyndighetens beslut inte får verkställas förrän tillståndsfrågan har avgjorts eller domstolen föreskriver något annat.

I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsköningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen och förvaras av länsstyrelsen.

Paragrafen är endast kortfattat motiverad i miljöbalkspropositionen. Paragrafen motsvarades tidigare av 50 § miljöskyddslagen. I proposition 1969:28 med förslag

till miljöskyddslag m.m. angavs att paragrafen behövs vid vissa fall av kollision mellan olika myndigheters beslut. Vidare angavs (a prop. s 298) att om det finns skäl för det och sökanden ställer säkerhet kan (koncessionsnämnden) besluta att det första beslutet (förbudet eller föreläggandet) inte får verksställas tills vidare.

Mark- och miljödomstolen gör först bedömningen att även om nu aktuell tillståndsansökan ligger hos länsstyrelsen för prövning är mark- och miljödomstolen, i enlighet med ordalydelsen i 21 kap. 5 § miljöbalken, oförhindrad att pröva bolagets yrkande.

Mark- och miljödomstolen gör därefter bedömningen att paragrafen ursprungligen bl.a. varit avsedd att användas för det stora antal verksamheter som vid miljöskyddslagens införande 1969 saknade tillstånd men som kunde antas att så småningom inlemmas bland de tillståndsprövade verksamheterna. Det kunde då vara rimligt att ge koncessionsnämndens mer omfattande prövning företräde framför tillsynsmyndighetens kanske smalare tillsynsinsgräpande. Detta oaktat ska yrkandet nu prövas mot paragrafens ordalydelse.

I nu aktuellt fall gör mark- och miljödomstolen bedömningen att det inte är rimligt att en inhibition enligt 21 kap. 5 § miljöbalken ska medföra att tillståndsplikten för miljöfarlig verksamhet tillfälligt sätts ur spel. Den tillståndspliktiga verksamheten ska därmed inte få bedrivas innan det finns tillstånd för den. Bolagets yrkande ska därmed avslås.

Slutlig bedömning

Mot bakgrund av ovanstående ska länsstyrelsens inhibitionsbeslut 2012-05-24 upphävas. Vidare ska yrkandet enligt 21 kap. 5 § miljöbalken avslås. Vad bolaget i övrigt anfört medför ingen annan bedömning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 11 oktober 2012.

Peter Ardö

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Marina Fagermoen.